



Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ НИЗОЛАРНИ МУҚОБИЛ ҲАЛ ЭТИШНИНГ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатда давлат органларининг аҳоли билан мулоқотини такомиллаштириш, фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоясини таъминлаш ҳамда уларнинг муаммоларини ҳал этишнинг замонавий механизмларини жорий қилиш борасида изчил ишлар амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, ушбу соҳада ислохотларнинг ҳозирги босқичи давлат органларида низоларни судгача қўриб чиқишнинг ягона тизимини яратиш, медиация, ҳакамлик судлари ҳамда халқаро арбитражларни фуқаролар ҳамда тадбиркорларнинг ишончига сазовор бўладиган низоларни ҳал этувчи самарали муқобил институтларга айлантириш лозимлигини таъкидламоқда.

Жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш, низоларни ҳал қилишнинг муқобил имкониятларини кенгайтириш, шунингдек, судларда иш ҳажмини мақбуллаштиришда медиация институти, ҳакамлик судлари ва халқаро арбитражларнинг ролини тубдан ошириш мақсадида:

1. Маълумот учун қабул қилинсинки: Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси ва Фуқаролик процессуал кодексига мувофиқ ишни судга қўришга тайёрлаш пайтида судья тарафлардан келишув битимини тузиш эҳтимолини ёки низоли ҳал қилишнинг муқобил усуллари эҳтимолини аниқлайди ва уларнинг ҳуқуқий оқибатларини тушунилади; ҳуқуқий жамиятда низоли ҳал этишнинг муқобил механизмлари яратилиши жисмоний ва юридик шахсларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклашга эришишнинг самарали воситаси сифатида баҳоланади.

2. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг 2020 йил 1 августдан бошлаб эксперимент тариқасида:

Давлат божхона қўмитаси, Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, Молия вазирлиги

хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳамда Наманган, Бухоро ва Тошкент вилоятлари ҳокимликлари хузурида Жисмоний ва юридик шахслар ҳамда давлат органлари ўртасидаги низоларни судгача ҳал қилиш бўйича апелляция кенгашларини (кейинги ўринларда — Апелляция кенгаши) ташкил этиш тўғрисида;

жисмоний ва юридик шахсларнинг давлат органлари ёки мансабдор шахсларнинг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари (қарорлари) ёхуд ҳаракатсизлиги натижасида ўз ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатлари бузилганлиги ҳақидаги мурожаатлари Апелляция кенгаши томонидан қўриб чиқилиши тартибини ўрнатиш тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин.

Белгилансинки, мазкур тартиб жисмоний ва юридик шахсларнинг бундай ишлар юзасидан тўғридан-тўғри бошқа ваколатли давлат органларига мурожаат қилиш ҳуқуқини истисно этмайди.

3. Қўйидагилар Апелляция кенгашининг асосий вазифалари этиб белгилансин: жисмоний ва юридик шахслар ҳамда давлат органи ўртасида юзга келадиган низоларни судгача қўриб чиқиш ва ҳулоса қабул қилиш орқали уларни ҳал этиш чораларини қўриш;

музожаатни қўриб чиқишда қонун ҳужжатида турлича талқин этилиши мумкин бўлган нормалар аниқланган, у амалиётда нотўғри ёки зиддиятли тарзда қўлланилган тақдирда, уларни белгиланган тартибда расмий шарҳлашни ташкиллаштириш бўйича чораларни қўриш;

музожаатни қўриб чиқишда аниқланган қонун ҳужжатларидаги бўлиқларни бар-тараф этиш бўйича таклифлар киритиш.

4. Белгилансинки:

Апелляция кенгашининг таркиби тегишли давлат органи раҳбарининг қарори билан икки ярим йил муддатга тасдиқланади;

Давоми 2-бетда

Тараққиёт мезонлари

ЎРИМ-ЙИҒИМНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ

такрорий экинлар экишни, минглаб одамлар бандлигини таъминлайди



Абдурауф ҚОРЖОВОВ,
иқтисодий шарҳловчи

Бу йил баҳор ойларида ёгингарчилик яхши бўлди. Пандемия шароитига қарамай, ғаллакорларга моддий-техника ресурслари, минерал ўғитлар қўшимчаси билан етказиб берилди. Ўз вақтида ўтказилган агротехник тадбирлар ва омилкорона меҳнат туфайли мўл ҳосил етиштирилди. Ўрим-йиғимни ҳар йилдаги нисбатан эртароқ якунлаш учун ҳамма имкониятлар бор. Бунинг учун ишни тўғри ташкил қилиб, ҳосилни қисқа муддатда уюшқоқлик билан йиғиштириб олиш зарур. Шу йилнинг 16 июнь кuni Президентимиз раҳбарлигида ўтказилган видеоселектор йиғилишида ғалладан бўшаган майдонларни пешма-пеш шудорлаб, такрорий экинлар экиш чораларини қўриш бўйича топшириқлар берилди.

Давоми 2-бетда

Жараён

ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ:

устувор йўналишлар белгиланди, навбат — ижрога!

Коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олишга қаратилган кескин чора-тадбирлар дунё молия бозорида хомашё товарлари нархининг пасайиши ва конъюнктуранинг ёмонлашуви, глобал ишлаб чиқариш занжирлари ҳамда савдо алоқаларининг издан чиқиши, дунё миқёсида талабнинг кескин қисқаришига, пировард натижада жаҳон иқтисодий инқирозига сабаб бўлмоқда.

Бу инқирознинг даражаси ва давомийлиги кўпга халқаро молия ташкилотлари томонидан турлича баҳоланмоқда. Жумладан, Жаҳон банки прогнозларига кўра, 2020 йилда глобал ялпи ички маҳсулот 5,2 фоиз, АҚШда 6,1 фоиз, Россияда 6 фоиз, Европа Иттифоқида 9,1 фоиз тушиши кутилмоқда. Шу билан бирга, Хи-

тойда иқтисодиёт 1, Ўзбекистонда 1,5 фоиз ўсади.

Мамлакатимизда коронавирус пандемиясининг иқтисодиётга салбий таъсирини камайтириш борасида қатор чора-тадбирлар амалга оширилиб, ижобий натижаларга эришилди.

Шу йил 9 июнь кuni миллий иқтисодиётимизнинг барқарорлигини таъ-

минлаш ва унинг истиқболдаги ривожланишини белгилашга доир долзарб масалалар муҳокамасига бағишлаб ўтказилган йиғилишда давлатимиз раҳбари иқтисодий ёндашуви тубдан ўзгартириб, янги механизм ва инструментларни қўллаш зарурлигини таъкидлади. Бундан ташқари, иқтисодиётимиз жорий йил 2,2 фоиз ўсишига эришиш учун барча имкониятлар мавжудлиги қайд этилди.

Шу билан бирга, мамлакатимиз иқтисодий барқарорлигини жорий йил охиригача ва кейинги йилда ҳам таъминлаш мақсадида саккизта асосий йўналишдаги комплекс чора-тадбирларни жадал амалга ошириш режалаштирилди.

Жумладан, иқтисодиёт ва бюджет барқарорлиги таъминланиб, мазкур йўналишда бюджет тушуми ва харажатларини қайта қўриб чиқиш, йил якуни бўйича бюджет дефицитини 3,5 фоиз миқдорда таъминлаш устувор вазифа этиб белгиланди. Бундан ташқари, давлат ташқи қарзи 2019 йил бошидан 7 миллиард АҚШ долларига, ялпи ички маҳсулотга нисбатан 29 фоиз ошгани сабабли хавф-хатарларнинг олдини олиш учун янги қарз битимларини тузишда белгиланган чекловдан, яъни бюджет тўғрисидаги қонунда белгиланган 4 миллиард доллардан оширмастик лозимлиги таъкидланди.

Иқтисодий барқарорлиқни таъминлаш учун корхоналар фаолиятини тиклаш, солиқ маъмуричилигини яхшилаш эвазига қўшимча даромад олиш ҳамда давлат қарзи ҳисобидан амалга ошириладиган лойиҳаларни аниқ баҳолаш мезонлари ва кафолатли қайтаришнинг самарали механизмлари жорий этилади.

Давоми 3-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 16 июнь кuni хизмат кўрсатиш ва ички туризм соҳаларини ривожлантириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Йиғилишда тегишли раҳбарлар жам бўлганидан фойдаланиб, ғалла ҳосили ўрим-йиғимига ҳам тўхталиб ўтилди.

Ғалла ўрилган майдонларни пешма-пеш шудорлаб, такрорий экинлар экиш бўйича топшириқлар берилди.

Хизмат кўрсатиш соҳаси аҳоли бандлигини таъминлашда энг катта заҳиралардан бири ҳисобланади. Мамлакатимизда унинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 35 фоизни ташкил этади. Халқаро меҳнат ташкилоти таҳлилларига кўра, сервис индустриясининг 1 фоизга ўсиши камбағаллар сонини 1,5 фоизга қисқартиради.

Ҳозирги кунда Тошкент шаҳри, Бухоро, Навоий ва Тошкент вилоятларида ахборот технологиялари соҳасида йилига 50 минг доллар экспорт қилаётган ва Top Talent рейтингининг энг юқори 3 фоизига кирадиган 21 та ёш фрилансер дастурчи бор.

Давлатимиз раҳбари иқтисодий ёнларни қўллаб-қувватлаш, аҳолининг замонавий хизматларни ўрганишига шароит яратиш муҳимлигини таъкидлади.

Бош вазир ўринбосарига ҳокимлар билан бирга ҳар бир туман ва шаҳар кесимида хизматлар соҳасини ривожлантириш дастурини ишлаб чиқиш топширилди. Шу билан бирга, тармоқни тартибга солиш, ундаги методология ва статистика маълумотларни халқаро стандартларга мослаштириш вазифаси қўйилди.

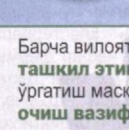
Соҳани ривожлантириш молиявий кўмакисиз бўлмайди. Шу боис, Президентимиз Шавкат Мирзиёев хизмат кўрсатиш лойиҳалари учун Тикланиш ва тараққиёт жамғармасидан 100 миллион доллар ёки 1 триллион сўмдан зиёд кредит ресурслари ажратиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу маблағлар ҳам давлат, ҳам хусусий банклар орқали ажратилади ва кредит ставкаси 15 фоиздан ошмайди.

Йиғилишда бу йилги битирувчиларни ўқиш ва ишга жалб этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Жорий йилда 451 мингдан зиёд ёшлар мактабларни ва 188 минг нафари коллежларни тамомлади. Бу йил қабул қамрови кенгайгани натижасида уларнинг 103 минг нафари олий таълим муассасаларига ва 90 мингтаси коллеж-техникумларга ўқишга кирганда ҳам, бошқаларининг бандлигини таъминлаш зарур. Шунингдек, 71 минг нафар талаба олий ўқув юртларини битирди.



Сурхондарё вилоятида қарийб 2 минг нафар талаба педагогика йўналишларини битирмоқда. Айни пайтда Сароисё, Олтинсой ва Узун туманларидаги қишлоқ мактабларида ўқитувчилар етишмайди. Олис ҳудудларга ишга борадиган ёш мутахассисларни рағбатлантириш, улар учун бошлангич ёрдам пули ва уй-жой ажратиш тизимини жорий этиш бўйича топшириқ берилди.



Барча вилоятларда "Ишга марҳамат" моно-марказлари ташкил этиш, ёшларни касбга ва тадбиркорлик асосларига ўргатиш масканлари ҳамда маҳалла гузарларида ўқув курслари очиш вазифаси қўйилди.



Ўзини ўзи банд қилган шахслар шугулланиши мумкин бўлган фаолият турлари 24 тадан 67 тага оширилиб, рухсат олиш талаблари ва солиқ тўловлари деярли бекор қилинди.



Марказий банкка ўзини ўзи банд қилган шахслар учун оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида 300 миллиард сўм кредит маблағлари ажратилади.

Йиғилишда ички туризмни ривожлантириш масалалари ҳам қўриб чиқилди.



Ҳисоб-китобларга кўра, бу соҳада 200 мингдан зиёд аҳолини иш билан таъминлаш мумкин. Шунингдек, туризмга хизмат килувчи умумий оқватланиш, транспорт, чакана савдо каби йўлдош тармоқларда яна кўпга иш жойлари ташкил этилади.



Ҳар бир ҳудудда имконият ҳам, саёхатчилар диққатига сазовор жойлар ҳам етарли экани қайд этилди. Мисол учун, Янгиқўрган туманида 16 та дам олиш масканини тиклаш ҳисобига 1 минг 500 нафар аҳолини, Бўстонлиқда 10 минг ўринга мўлжалланган кўча дам олиш масканлари ташкил этиш орқали 8 мингга яқин кишини иш билан таъминлаш мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИНИЗОЛАРНИ МУҚОБИЛ ҲАЛ ЭТИШНИНГ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ЯНАДА
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Бошланиш 1-бетда

Апелляция кенгаши 7 нафардан 11 нафаргача аъзолардан иборат таркибда тузилиши мумкин;

Апелляция кенгаши аъзолиги амалий тажрибага ва обрў-этиборга эга давлат органининг марказий аппарати таркибий бўлинмалари раҳбарлари ва ходимлари, шунингдек, соҳада катта амалий тажриба ёки илмий салоҳиятга эга бўлган обрўли фуқаролар қабул қилинади. Бунда, давлат органининг марказий аппарати таркибий бўлинмалари раҳбарлари ёки ходимлари ҳисобланмаган Апелляция кенгаши аъзолари жами Кенгаш аъзоларининг бешдан бир қисмидан ошиб кетмаслиги лозим;

Апелляция кенгаши унда кўриб чиқилаётган масалалар юзасидан тавсиявий тусга эга бўлган хулоса қабул қилади. Апелляция кенгаши томонидан қабул қилинган хулоса уч кун муддатда давлат органи раҳбарига кўриб чиқиш учун, бошқа манфаатдор тарафларга маълумот учун юборилади;

Апелляция кенгашининг хулосасини қабул қилиб олган давлат органи раҳбари ёки унинг ўринбосари уни инобатга олиши ёки ёзма асосланган тарзда рад этиши мумкин. Бунда, давлат органи раҳбари ёки унинг ўринбосари қабул қилинган қарор тўғрисида уч кун муддатда Апелляция кенгаши ва тарафларни ёзма ёки электрон тарзда хабардор қилади.

5. Жисмоний ва юридик шахслар ҳамда давлат органлари ўртасидаги низоларни судгача ҳал қилиш бўйича апелляция кенгаши тўғрисидаги низо иловага мувофиқ тасдиқлансин.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (Р.Давлетов, М.Икрамов):

Апелляция кенгаши ташкил этилаётган давлат органларининг бу борадаги фаолиятини доимий равишда мониторинг қилиб борсин ҳамда тизимнинг

самарали ишлашини таъминлаш мақсадида уларга амалий ва услубий жиҳатдан кўмаклашсин;

2021 йил 1 июлга қадар мазкур қарорнинг 2-бандига асосан жорий этилаётган эксперимент натижаларини кенг қамровли таҳлил қилган ҳолда, уни кейинчалик бошқа давлат органларида ҳам жорий этишнинг мақсада мувофиқлиги юзасидан Вазирлар Маҳкамасига асосланган рақамли рақамли қарорни киритсин.

7. Белгилансинки, қуйидагилар: низоларни муқобил усулда ҳал этиш билан шуғулланувчи профессионал медиаторларнинг ўзаро бирлашувига асосланган **Медиация маркази**; профессионал медиаторлар, ҳакамлик судлари ва халқаро арбитражларнинг ўзаро бирлашувига асосланган **Низоларни муқобил усулда ҳал этиш маркази** нодавлат нотижкорат ташкилоти сифатида ташкил этилиши ва фаолият юритиши мумкин.

8. Медиация маркази ва Низоларни муқобил усулда ҳал этиш марказининг (кейинги ўринларда – Марказлар) асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгилансин:

а) медиация, ҳакамлик судлари ва халқаро арбитраж фаолиятига низоларни муқобил усулда ҳал этиш тартиб-таомилини амалга ошириш учун шарт-шароит яратиш;

б) медиация, ҳакамлик суди ва халқаро арбитраж ишларини кўриш билан боғлиқ фаолиятга аралашмаслиқ принципи асосида иш юритиш;

медиация, ҳакамлик судлари ҳамда халқаро арбитраж соҳаларида мутахассисларни тайёрлаш ва малакасини ошириш учун ўқув курсларини ташкил этиш. Бунда, медиаторларни тайёрлаш 72 соатдан кўп бўлмаган ўқув курслари бўйича амалга оширилади ва уларни

муваффақиятли яқунлаган тингловчи-ларга **сертификат берилади**;

медиация ва низоларни муқобил ҳал этишнинг бошқа усуллари ривожланиши ва кенг оммалашувига кўмаклашиш, бу соҳада семинарлар, тренинглар ва конференциялар ташкил этиш.

9. Белгилансинки, Марказлар:

а) тингловчиларга таълим беришни ташкиллаштириш учун:

шартнома асосида олий таълим муассасаларининг малакали педагогларини, шунингдек, миллий ва хорижий медиатор, ҳакамлик судьялари ва арбитражлари ҳамда вазирлик ва идораларнинг малакали мутахассисларини жалб этиши мумкин;

б) медиация, ҳакамлик суди ва арбитраж марказлари билан ҳамкорликни йўлга қўйиш, низоларни муқобил усулда ҳал этиш соҳасида тажриба алмашиши, шунингдек, низоларни ҳал этишга хорижий медиаторлар ва арбитражлари жалб этиши мумкин;

в) олий маълумотга эга раҳбарни қўшиб ҳисоблаганда камида беш нафар ходимга эга бўлишлари керак.

10. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (Р.Давлетов, М.Икрамов):

а) профессионал медиаторлар, ҳакамлик судлари ва халқаро арбитраж ўртасида доимий равишда Марказлар ташкил этилишининг ижобий тарафлари ҳақидаги тағрибот ишларини ва бу борадаги фаолиятни мониторинг қилиб борсин ҳамда ҳар чорақда амалга оширилаётган ишлар этиш. Бунда, медиаторларни тайёрлаш 72 соатдан кўп бўлмаган ўқув курслари бўйича амалга оширилади ва уларни

б) икки ой муддатда илгор хорижий тажрибадан келиб чиқиб:

медиаторларни тайёрлаш бўйича ўқув курсларининг намунавий дастурини ишлаб чиқсин;

Бош прокуратура билан биргаликда медиация институтининг жиноят процессига татбиқ этилиши мақсада мувофиқлиги бўйича тақлифларни Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига киритсин.

11. Тошкент давлат юридик университети ва Юристар малакасини ошириш марказининг улар муассислигида **Тошкент медиация маркази**ни ташкил этиш тўғрисидаги тақлифи маълумлансин.

12. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (Р.Давлетов, М.Икрамов) Тошкент давлат юридик университети ва Юристар малакасини ошириш маркази билан биргаликда **Тошкент медиация маркази** фаолиятини ташкиллаштириш ҳамда 2021 йил 1 январга қадар **Тошкент медиация маркази**ни жаҳоннинг медиация институти ривожланган мамлакатлар тажрибасидан келиб чиқиб, тайёрланган бино ва жиҳозлар билан таъминлаш чораларини кўрсин.

13. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда Тошкент шаҳрида:

2020 йил 1 июлдан бошлаб, **эксперимент тарқасида**, давлат хизматлари марказлари биноларида низолашувчи фуқароларга медиатор хизматидан фойдаланиш учун алоҳида хоналар ажратсин;

экспериментнинг ижобий натижалари асосида 2021 йил 1 апрелга қадар ушбу амалиётни барча давлат хизматлари марказлари биноларида татбиқ этиш

юзасидан Вазирлар Маҳкамасига асосланган тақлифларни киритсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги бир ой муддатда белгиланган тартибда профессионал медиаторлиқни касб сифатида Хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторига киритсин.

15. Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши, Олий суди Адлия вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда профессионал медиаторлар ва ҳакамлик судлари реестрларига киритилган профессионал медиаторлар ҳамда ҳакамлик суди судьялари тўғрисидаги маълумотларнинг барча суд биноларида жойлаштирилиши таъминлаш бўйича зарур чораларни кўрсин.

16. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (Р.Давлетов, М.Икрамов) доимий равишда:

Олий суд, Ташқи ишлар вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат хизматини ривожлантириш агентлиги қошидаги Мутахассисларни хорижда тайёрлаш ва ватандошлар билан мулоқот қилиш бўйича “Эл-юрт умиди” жамғармаси билан биргаликда профессионал медиаторлар, ҳакамлик судьяларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини оширишга масъул ходимлар учун низоларни судгача ҳал этиш бўйича илгор тажрибани ривожланган хорижий давлатларда ўрганишни ташкил этсин;

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 17 июнь

Тараққиёт мезонлари

ЎРИМ-ЙИҒИМНИ УЮШҚОҚЛИК
БИЛАН ЎТКАЗИШ

такрорий экинлар экишни, минглаб одамлар бандлигини таъминлайди

Бошланиш 1-бетда

Хирмон тўлиб
тўкилди дон

Осмон очик, офтоб кун бўйи далаларни тандирдай қиздиради. Унинг нуридан ранг олган ғалла бошоқлари сал эсган шабадада олтиндай товланиб, чайқалади. Шундай кезде ўрим комбайнлари бамисоли денгизда сузиб юрган кемаларга ўхшаб кетади. Улар тўккан ғаллани елкасига ортомқолган юк машиналари хирмон томон йўл олади. Омборлардаги қирмиш дон уюмлари сони ва салмоғининг ортиши киши кўнглига сурур ва гурур бағишлайди. Бу юртимиз янги ҳосилининг мўллиги, деҳқон меҳнати салмоғидан далолат.

Бугун ғаллакорларимиз меҳнатига монанд бундай манзараларга юртимизнинг ҳар бир ҳудудига дуч келамиз. Табиийки, бундай пайтда ўз-ўзидан дилга мунис ва жонга туташ оҳанглар ҳам куйилиб келади.

Хирмон тўлиб тўкилди дон, тўкилди дон, момо,
Тандир тўлиб ёпилди нон,
ёпилди нон, момо...

Абу Али ибн Сино бобомизнинг “Тиб қонунлари” китобида ёзишча, нон юракни қувватлантиради, умрни узайтиради, унда магний, бошқа маъданлар, ноёб дармондорилар ва минералларнинг бир қанча турлари бор. Шу боис, барча замонларда ҳам нон тириклик манбаи, қиёси йўқ таом бўлиб келган.

Халқимиз учун эса, нон наинки иқтисодий салмоққа, балки маънавий қийматга ҳам эга. Яъни, кўплаб эзгу урф-одатлар, анъаналаримизнинг жон томирига



айланиб кетган. Хусусан, гўдак тугилганда, тинч ухласин, деб ёстиги остига қулча нон қўйилиши, йигитлар армияга отланганда, эсон-омон қайтсин, деб нон тишлатиб, уни уй тўрига осиб қўйилиши, ёшлар унаштирилганда, ризқи-насибаси бутун бўлсин, деб нон ушатилиши...

Янги ҳосилга ҳозирлик
кузда бошланади

Аслида жорий йил ҳосили учун тараддуд ўтган йилнинг кузида қилинган эди. Вазирлар Маҳкамасининг 30 сентябрдаги “2020 йил ҳосили учун қузи бошоқли дон экинлари навларни жойлаштириш ва бошоқли дон етиштиришнинг прогноз ҳажмлари тўғрисида”ги қарорига асосан, республика бўйича жами бир миллион 263 минг гектарда (шундан 186 минг гектари лалми майдонлар) бошоқли дон экинлари экилди.

— Уруғнинг ўз вақтида ерга қадалishi, пешима-пеш суғорилиши натижасида тўлиқ қўчат ундириб олинди, — дейди Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ғаллачилик бошқармаси бошлиғи Қахрамон Тўрақул. — Бу мақсадлар учун давлат томонидан 3,6 триллион сўмлик имтиёзли кредит маблағлари ғалла етиштирувчи фермер хўжалиқларининг “бели”ни баққувват қилди. Уруғлик дон, ёқилғи, минерал ўғит шохобчалари улар хизматида бўлди.

Президентимиз раҳбарлигида жорий йил 10 апрель кунини ўтказилган видеоселектор йиғилишида ғалланинг ҳар гектаридан 20 центнер қўшимча ҳосил олиш ҳамда бошоқли дондан 70 центнердан кам бўлмаган миқдорда хирмон тўллаш чораларини кўриш зарурлиги таъкидланди. Мазкур топшириққа асосан, ғалла парвариши бўйича апрель ойида “зарбдор 30 кунлик” эълон қилинди ва бир қатор амалга оширилаётган муҳим агротехник тадбирлар белгилаб олинди. Жумладан, ғаллани азотли минерал ўғитлар билан қўшимча 150



килограмдан озиклантириш, икки марта баргидан суспензия сепиш тадбири амалга оширилди ҳамда бегона ўтлар, “занг” касаллиги ва зараркунадларга қарши фунгицидлар билан кимёвий ишлов берилди.

Бир сўз билан айтганда, саккиз ой давомида агротехника тадбирларининг амалга оширилиши натижасида республика бўйича ғалла майдонларида мўлжалдаги ҳосил етиштирилди. Бу жараёнда 35 мингдан ортиқ фермер хўжалиқлари ва кластерлар иштирок этди. Суғориладиган ғалла майдонларининг гектаридан ўртача 71 центнердан, жами 7 миллион тоннадан ортиқ дон ҳосил олиш режалаштирилган.

Туб бурилишлар
даври

Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 24 сентябрдаги қарори билан бу йил бошоқли дон етиштиришда биринчи марта кластер тизими йўлга қўйилди. Мазкур ҳужжат асосида 2020 йил ҳосилидан бошлаб бошоқли дон

етиштирувчи фермер хўжалиқлари билан чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик хўжалиқлари ва бошоқли дон маҳсулотларини қайта ишловчи ташкилотлар томонидан бошоқли донни етиштириш ёки шартнома асосида хариш қилиш орқали ғаллачилик кластерлари бошқичма-бошқич жорий қилинади.

Бугунги кунда 84 та туманда 124 та ғаллачилик йўналишида ташкил этилган кластерларга жами 4 минг 79 нафар фермер хўжалигининг 117,2 минг гектар ғалла майдонлари фьючерс шартнома асосида бириктирилган. Шунингдек, 40,4 минг гектар ер майдони кластерларнинг ўзларига бириктириб берилган. Мазкур ғалла майдонларининг ҳар гектаридан ўртача 70 центнердан жами 1 миллион 95 минг тонна бошоқли дон ҳосили етиштириш режалаштирилган. Шу билан бирга, ғаллачилик йўналишида ташкил этилган кластерлар бир қатор вазифаларни бажариб келмоқда. Жумладан, дастлабки 3 йилда 30 фоз, 5 йилда 50 фоз бошоқли дон экиладиган

майдонларда сувни тежайдиган технологияларни жорий этади.

2020 йил Ўзбекистон қишлоқ хўжалигида туб бурилишлар даври сифатида баҳоланмоқда. Чунки пахтачилик каби ғаллачиликда ҳам давлат буюртмасидан воз кечила бошланди. Президентимизнинг жорий йил 6 мартдаги “Ғалла етиштириш, хариш қилиш ва сотишга бозор тамойилларини кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига кўра, 2020 йилдан бошлаб, давлат буюртмаси асосида бошоқли дон етиштириш амалиёти бошқичма-бошқич бекор қилинади. Келгуси йилдан давлат томонидан ғаллага хариш нархини белгилаш амалиётидан тўлиқ воз кечилади, давлат хариш тўлиқ бекор қилинади ҳамда фермерлар ва бошқа корхоналар томонидан етиштирилаётган ғалла барча ғалла майдонлари фьючерс шартнома асосида бириктирилган. Шунингдек, 40,4 минг гектар ер майдони кластерларнинг ўзларига бириктириб берилган. Мазкур ғалла майдонларининг ҳар гектаридан ўртача 70 центнердан жами 1 миллион 95 минг тонна бошоқли дон ҳосили етиштириш режалаштирилган. Шу билан бирга, ғаллачилик йўналишида ташкил этилган кластерлар бир қатор вазифаларни бажариб келмоқда. Жумладан, дастлабки 3 йилда 30 фоз, 5 йилда 50 фоз бошоқли дон экиладиган



хўжалигининг 117,2 минг гектар майдони фьючерс шартномаси асосида бириктирилган бўлса, 40,4 минг гектар ер ўзларининг тасарруфига берилди. Мазкур майдонларнинг ҳар гектаридан ўртача 70 центнердан ҳосил етиштирилса, уларнинг хирмони 1 миллион 95 минг тоннани ташкил этади.

Қизгин палла
масъулияти

Бу йил ғаллага ўроқ тушган ҳақида дастлабки хушхабар Сурхондарёдан келган эди. Бободоҳонларнинг юртимиз хирмони мўл, дастурхонимиз тўкин бўлсин, дея билдирилган дуои ниятларидан кейин қизирқил ва шерободлик фермерларнинг далаларида ғалла ўрим комбайнлари иш бошлади. Шу кунин улар сафига қашқадарёлик ва сирдарёлик фермерлар ҳам қўшилди...

Бугунги кунгача, 16 мингдан ортиқ фермер хўжалиқларининг 400 минг гектарга яқин ғалла майдониди, яъни умумий ғаллазорларнинг учдан бир қисмида ўрим-йиғим ишлари олиб бориляпти. Ўртача ҳосилдорлик Андихон вилоятда 72 центнер, Наманганда 68, Фарғонада 66, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент ва Хоразм вилоятларида 60-65 центнердан дон ҳосили йиғиштириб олинмоқда.

— Сирдарё вилоятининг Мирзаобод, Бухоро вилоятининг Қораулбозор, Сурхондарё вилоятининг Термиз, Бандихон, Самарқанд вилоятининг Нуробод туманлари давлат эҳтиёжларига дон сотиш режаларини ортиги билан бажарди, — дейди Қахрамон Тўрақул. — Поп, Тупроққалъа, Жарқўрғон, Миришкор, Муробод, Сарқдоба, Қизирқил, Шеробод, Қизилтепа ва Ховос каби туманлар ана

шундай маррага эришиш арафасида турибди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 15 июндаги “2020 йил ҳосили учун экилган бошоқли дон ҳосилини ўз вақтида ва сифатли ўриб-йиғиб олишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига асосан, жорий йилда давлат ресурслари учун 3 019 минг тонна, шу жумладан, уруғлик дон учун 2 93,5 минг тонна ғалла хариш қилинади. Фермерлардан сотиб олинган қаттиқ ва юмшоқ бугдойларнинг нархи ҳам белгиланган. Масалан, фермер хўжалиги давлатга 100 тонна 3-синфли юмшоқ бугдой сотган тақдирда, унинг бир тоннаси 1 миллион 550 минг сўмга баҳоланиши ҳисобга олинса, 155 миллион сўмлик маҳсулотга айланади. Бу, албатта, ўртача баҳо. Юқори сифатли бугдой нархлари учун қиймат шунча ортиб бораверади. Бу ҳам, ғалладан мўл ҳосил етиштирувчи фермер хўжалиқлари ва кластерларни иқтисодий манфаатдорлигини оширишда муҳим аҳамият касб этади.

Режага кўра, ғалладан бўшайдиган 120 минг гектар майдонни такрорий экилиши эса, 300 мингга яқин оилга даромад манбаи бўлиб хизмат қилади. Маълумот ўрнида айтиш жоизки, ғалла ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида 3 минг 159 та ўрим-йиғим отряди ташкил этилди. Уларга 3 минг 712 та ғалла ўриш комбайнлари, 15,9 мингдан ортиқ дон ташувиш автотранспортлари, 2 мингга яқин трактор тиркамалар, 1 минг 772 та қўйма устаноналар, 1 минг 843 та ёқилғи ташуш транспорт воситалари бириктирилган. Бундан ташқари, ғалла ўрим-йиғими мавсумида комбайнларнинг тўхтовсиз ишлашини таъминлаш мақсадида 15,2 миллион сўмлик эҳтиёт қилмислар захираси яратилган.

Жараён

ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ:

устувор йўналишлар белгиланди, навбат — ижрога!



Бошланиш 1-бетда

Камбағалликка қарши курашиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш йўналишида жорий йилда 810 мингта доимий иш ўрни қайта тикланади, 310 минг янги доимий ва 633 мингта мавсумий иш ўрни яратилади. Ўзини ўзи банд қилиш турлари сонини 24 тадан 67 тага кўпайтириш эвазига камда 100 мингта янги иш жойи ташкил этилади.

Хитой тажрибасидан келиб чиқиб, камбағаллик даражаси юқори бўлган қишлоқларга вазирилик ва идораларни бириктириш ҳамда кўмаклаштиш тизими жорий қилинади. Давлат грантида тахсил олган талабаларни 3 йил муддатга ушбу ҳудудларга меҳнат фаолияти учун йўналтириш тизими амалиётга таъбиқ этилади.

Хитойдаги камбағалликка қарши курашишда давлат бошқарув аппарати ходимларидан 2,9 миллион нафари камбағал қишлоқларга сафарбар этилган. Натижада 800 миллион фуқаро камбағалликдан чиқарилиб, Хитойда камбағаллик даражаси 94 фоиз кискарди. Бу эса жаҳон миқёсида қашшоқликдан чиқарилган аҳолининг 70 фоизини ташкил этади. Хитойда 2020 йилда камбағалликка буткул барҳам бериш вазифаси қўйилган.

Банк тизимида ислохотларни жадаллаштириш йўналишида давлат улушига эга бўлган 10 та банкда трансформация жараёнини изчиллик билан амалга ошириш ва антиинфляция сиёсати билан уйғунлашган фойз ставкаларини тушириш бўйича аниқ механизм жорий этилади.

Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар оқими бақарорлигини таъминлаш йўналишида жорий йилда жами инвестициялар ҳажмининг ўтган йилгига нисбатан кам бўлмағлигини таъминлаш, айниқса, хорижий инвестициялар ҳажминини 6,7 миллиард долларга етказиш вазифаси қўйилган.

Қурилиш соҳасининг ўтган йилдаги нисбатан камда 5 фоиз ўсишини таъминлаш, бу ўринда ичимлик ва оқова сув тармоқлари, автомобиль йўллари ҳамда ижтимоий соҳа объектларини

қуриш бўйича дастурларни урбанизация ҳамда ҳудудлардаги саноат саноҳиятига ўзаро уйғун тарзда амалга ошириш кўзда тутилди.

Экспорт салоҳиятини ошириш ва валюта тушумларини таъминлаш йўналишида экспорт салоҳиятини ошириш бўйича республика комиссиясига экспортёр корхоналарга кўмаклаштиш фаолиятини жадаллаштириш вазифаси қўйилди. Шунингдек, пандемия шароитида чет эл бозорларида талаб ошаётган экспортбоп товарларни юқлаб жўнатиш жараёнини кескин соддалаштириш ва унга сарфланган вақтни қисқартириш, экспорт савдосини молиялаштиришнинг янги механизмларини жорий этиш кераклиги таъкидланди. Бундан ташқари, экспортёр корхоналарнинг мева-сабзавот маҳсулотларини харид қилиш учун олинган нақд пул шаклидаги кредитларини қайтариш муддатини 180 кунгача узайтириш каби чоралар амалга оширилади.

Саноат тармоғининг рақобатбардошлигини ошириш йўналиши ҳам долзарб аҳамиятга эга. Ишлаб чиқаришнинг яхлит занжирини яратиш ва юқори қўшилган қийматли маҳсулот чиқариш саноат тармоқларида тўлиқ жорий этилмаган. Фақатгина пахта кластерларида бу йўналишда муайян натижаларга эришиб келинмоқда.

Кимё саноатида тўқимачилик учун синтетик топа, полиэстер, автомобиль ва қурилиш материаллари тармоқлари корд ва турли бўёқлар, озиқ-овқат саноатида ароматизаторлар етказиб бериш имкониятлари мавжуд.

Саноат тармоқларида кооперацияни ривожлантириш имкониятлари ва соҳада рақобатбардошлик даражасини ошириш заруратини инобатга олган ҳолда замонавий технологиялар трансферини йўлга қўйиш, тармоқларнинг энергия самарадорлиги ҳамда рақобатбардошлигини оширишни назарда тутувчи Саноат сиёсати стратегияси ишлаб чиқилди.

Бу жараёнда алоҳида эътибор кимё, тўқимачилик, қурилиш материаллари, автомобиль ва электротехника ҳамда озиқ-овқат саноати соҳаларига

қаратилади. Шунингдек, халқаро мезонлар асосида республика энергия баланси ишлаб чиқилади.

Ушбу чораларни самарали амалга ошириш эвазига жорий йилда саноат тармоқларининг 3,5 фоиз ўсишини таъминлаш имконияти мавжуд.

Кичик бизнесни иқтисодиётнинг ўсиш нуқтасига айлантириш мақсадида эришиш борасида ҳам олдимизда кўплаб вазифалар турибди. Бугунги кунда мамлакатимизда кичик бизнеснинг юқори замонавий технологияли тармоқлардаги ҳиссаси паст. Ушбу йўналишда юқори технологияларга эга кичик бизнесни давлат томонидан рағбатлантириш механизмлари жорий этилади.

Хусусий тадбиркорликнинг йирик саноат муассасалари ва бошқа хусусий тадбиркорлик корхоналари билан ўзаро кооперация даражаларини оширишга замин ҳозирлаш, кичик бизнес субъектларининг улғуржи ва чакана савдо билан шугулланиши учун кенг имконият яратиш, жумладан, чакана савдо ва хизмат кўрсатиш учун кредит олиш шартларини енгиллаштириш каби масалалар ҳал этилади.

Шунингдек, аҳолиси ўн мингдан зиёд бўлган ҳудудларда кичик саноат зоналари ташкил қилинади.

Бундан ташқари, тадбиркорларга эркин рақобат муҳитини яратиш учун хусусий мулкчиликни ҳимоя қилишга қаратилган суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ этиш бўйича ишлар жадаллаштирилади.

Рақамли технологияларни барча тармоқларда кенг жорий қилиш бўйича, биринчи навбатда, ижтимоий соҳа тармоқларида, жумладан, халқ таълими муассасаларининг 70 фоизи, мактабгача таълим ва соғлиқни сақлаш муассасаларининг 100 фоизи юқори тезликдаги интернет тармоғи билан таъминланади.

Ягона интерактив давлат хизматлари порталида йил якунигача 50 та, 2021 йилда қўшимча 60 та янги хизмат турини жорий этиш режалаштирилган.

Барча давлат божи ва йиғимларини тўлаш ягона электрон биллинг тўлов тизими орқали амалга оширилади, лицензия ва рухсатнома бериш хизматларининг 50 фоизи рақамли форматга ўтказилади, "Рақамли лицензия" тизими модернизация қилинади. Бундан ташқари, ахборот-коммуникация хизматлари ҳажми 8, дастурий таъминот маҳсулотлари ҳажми 20 фоиз оширилади.

Хулоса қилганда, мазкур устувор йўналишлар бўйича комплекс чора-тадбирларнинг сифати ва ўз вақтида амалга оширилиши иқтисодиётимизнинг барқарор ўсиши ва кейинги йиллардаги иқтисодий ўсиш суръатини жадаллаштиришга замин яратяди.

Хуршид АСАДОВ,
Иқтисодий тадқиқотлар ва
ислохотлар маркази
сектор мудири

Таълим



ИСЛОХОТЛАР — ИМКОНИЯТЛАР ГАРОВИ

Нусратилло БАРАКАЕВ,

Бухоро муҳандислик-технология институти ректори,
техника фанлари доктори, профессор

Ўзбекистон тараққиётини белгилайдиган ислохотлар ва модернизация жараёнлари жамият ҳамда унинг барча тизимлари олдига улкан вазифалар қўймоқда. Бу таълим соҳасига ҳам бевоисита тааллуқлидир.

Таълим тизимининг мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишидаги ўрни беқиёс. Ушбу жараёнлар тақдир тайёрланаётган кадрлар малакасига бориб тақалади. Чунки ривожланган давлатларнинг барчаси ўз ютуқларига таълим соҳасини юксалтириш орқали эришган.

Самарадор таълим ва тарбия тизимини яратиш учун бошланган ислохотлар ва модернизация жараёнлари шаффофлик ҳамда очиклик сиёсати амалга оширилаётгани уларнинг ўзаро масъулиятини кучайтиришга, бу соҳадаги барча субъект-

лар ролини оширишга хизмат қилиш баробарида карантин шароитида синовдан ўтмоқда.

Таълим тизимидаги асосий вазифа — шиддат билан бошланган ислохотларни сусайтирмаслик, таълим-тарбия соҳасида тўпланиб қолган кўплаб муаммо ва камчиликларни зудлик билан ҳал этиш зарур. Таълим соҳасини модернизация қилишда хорижий давлатлар тажрибаларидан унумли фойдаланиш ҳам муҳим аҳамиятга эгалигини соҳа вакиллари чуқур тушуниб етган.

Синовдан ўтган маҳаллий ва хорижий тажрибани қўллаш таълим тизимини ислоҳ этиш ва модернизациялашда хатоларга йўл қўйишнинг олдини олади, таълим сифатини ошириш, ягона таълим маконини яратиш, узлуксиз таълим тизимини такомиллаштириш, ўз миллий маърифатимиз, тарихий қадриятларимиз, миллий ўзига хослигимизни аниқ-равшан ҳис этишимиз имконини беради.

Президентимизнинг жорий йил 12 июндаги "2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида"ги қарори ёшларнинг олий таълим билан қамраб олиншини янада кенгайтириш, олий таълим муассасалари ўртасида соғлом рақобатни кучайтириш, карантин шароитида олий таълим муассасаларига абитуриентларнинг ҳужжатларини қабул қилиш ва кириш имтиҳонларини лозим даражада ўтказиш имкониятини берувчи дастурийлашма бўлиб хизмат қилади.

Ушбу қарорга кўра, карантин вақтида қўлай шарт-шароит яратиш мақсадида кириш тест синовлари абитуриент танлаган бакалаврият таълим йўналишига мос иккита фандан ўтказилиши, абитуриентларга тест синови топширилаётган фанлар мажмуаси ҳамда фанлар кетма-кетлиги бир хил бўлган бештагача бакалаврият таълим йўналиши бўйича танловда иштирок этиши ҳуқуқи берилиши алоҳида диққатга сазовордир.

Шунингдек, хотин-қизлар учун бакалавриятнинг кундузги таълим шакли бўйича умумий белгиланган давлат гранти асосидаги қабул кўрсаткичларига нисбатан қўшимча тўрт фоизли давлат гранти асосида ўринлар ажратилиши мамлакат хотин-қизлари учун кенг имкониятлар эшигини очяди.

Қарорда белгиланганидек, Фарғона вилоятининг Сўх тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, истиқболда мазкур ҳудуднинг иқтисодиёт тармоқларини замонавий фикрлайдиган малакали мутахассислар билан таъминлаш мақсадида ушбу туман учун бакалавриятнинг кундузги таълим шакли бўйича умумий белгиланган қабул кўрсаткичларига нисбатан қўшимча давлат гранти асосидаги 500 та мақсадли ўрин ажратилиши минтақалар ўртасидаги тафовутларни бартараф этишга хизмат қилади.

Ёшлар ойлиги

FREELANCE VA BIZNES AKSELERATOR MARKAZLARI

Йиғит-қизлар бандлигини таъминлашга
иштиёқини қўллаб-қувватлайди

Ирода АНВАРЖОН қизи,
"Янги Ўзбекистон" муҳбири

Айни кунларда мамлакатимизда "Ёшлар ойлиги" доирасида бир қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда. Ойликнинг дастлабки босқичида асосий эътибор йиғит-қизлар бандлигини таъминлашга қаратилган бўлса, 11 июндан ёшлар тадбиркорлигини ривожлантиришга доир лойиҳаларга старт берилди.

11-20 июнь кунларига мўлжалланган мазкур босқич лойиҳаларини "Бизнес саёҳатлар" бошлаб берди. Бунда бизнесга қизиқадиган, ўз ишбилармонлиги фаолиятини йўлга қўйиш истагидаги бир гуруҳ ёшлар мутахассислар бошчилигида барча карантин қоида-

ларига риоя этган ҳолда, йирик ишлаб чиқариш корхоналарига саёҳат қиялпти. Хар бир манзилда улар маҳсулотларни қайта ишлашдан тортиб, тайёр ҳолатга келгунга қадар кечадиган жараёнларни кўриб, корхоналар иш фаолияти билан яқиндан танишмоқда.



Freelancer – келажак касби

hirelancer

Бугун ёшлар орасида оммалашаётган фрилансинг соҳасига юртимизда ҳам эътибор ортмоқда. Ушбу йўналиш вакиллари, яъни интернет тармоқлари орқали хизматлар кўрсатувчи (ишлар бажарувчи) ўзини ўзи банд қилган кишилар давлат томонидан қўллаб-қувватланиб, уларнинг фаолиятига бир қатор имтиёз ва имкониятлар берилмоқда.

"Ёшлар ойлиги" доирасида ана шундай фаолият турига қизиқувчи йиғит-қизларнинг малакасини ошириш, уларга зарур ёрдамларни кўрсатиш ва иш олиб боришлари учун қўлай муҳит яратиш мақсадида 13 июнь кунини Тошкент шаҳри Ёшлар марказида Freelance centre ташкил этилди.

Марказда пандемия пайтида 15 та, карантиндан кейин 28 нафар фриланснинг ишлаши учун шароит яратилган.

Хона интернет тармоғига уланган энг замонавий компьютер қурилмалари билан жиҳозланган. — Янги ташкил этилган Фрилансерлик маркази эшиклари 5 иш кунини довомида барча ёшлар учун очик, — дейди Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Тошкент шаҳар кенгаши матбуот котиби Қаромон Мауленов. — Бу ерда фрилансерлик фаолиятини бошлаган, аммо уйда ишлашга шароити бўлмаган ёки бу йўналишга қизиқаётган ва уни ўрганиш истагидаги йиғит-қизлар учун барча шароит яратилган. Президентимизнинг жорий йил 8 июндаги "Тадбиркорлик фаолияти ва ўзини ўзи банд қилишни давлат томонидан тартибга солишни

соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори билан фрилансерларга контракт тузмасдан, келишув тўғрисидаги оммавий тақлифни (оферта) қабул қилиш ёки электрон ёзма билан алоқалашиб ёхуд ҳисоб-китоб фактуралари (инвойс), жумладан, электрон шаклда тақдим қилиш йўли билан чет эллик жисмоний ва юридик шахсларга хизмат кўрсатиш ҳуқуқи берилди. Шу боис, биз ёшларга ўз миқозларини кўпроқ ташқи бозордан топшиларига кўмаклаштириш мақсад қилганмиз.

Шунингдек, марказда Hirelancer.uz сайти асосини Жамшид Собиров ва унинг бир қанча йўналиш бўйича иш олиб борадиган профессионал координаторлардан иборат жамоаси ҳам фаолият юритмоқда. Улар ёш фрилансерларга веб-дизайн, сайт иши, видеодастурлар ишлаб чиқиш бўйича назарий ва амалий ёрдам бериш билан бирга, бу соҳага энди қадам қўётган йиғит-қизларнинг ўз ишини топиб кетишида йўл-йўриқлар кўрсатишга доим тайёр.

марказида Бизнес акселератор маркази очилди. Бу ерда малакали мутахассислар ёшларга бизнес юритиш силрлари, бухгалтерия, маркетинг, солиқ, банкротлик йўналишлари бўйича сабоқ бериш кўзда тутилган. Ҳозирча семинар ва маҳорат дарслари онлайн тарзда ўтказилади. Карантиндан кейин эса аниқ гуруҳлар шакллантирилиб, дарслар вақти белгиланади.

Сув ҳўжалиги

БИРИНЧИ БОСҚИЧ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАНДИ

Лутфулла СУВОНОВ,
"Янги Ўзбекистон" муҳбири

Ўзбекистон Республикаси сув ҳўжалиги вазири Шавкат Ҳамроев ва Швейцария Конфедерациясининг мамлакатимиздаги фавкулда ва мухтор элчиси Оливье Шав "Ўзбекистонда сув ресурсларини бошқариш миллий лойиҳасининг 2-босқичи тўғрисида"ги икки томонлама битимни имзолади.

Тадбирда Ш.Ҳамроев Швейцария ҳукумати билан ҳамкорлик самарали кечаётганини таъкидлаб, унинг маҳсули бўлган "Ўзбекистонда сув ресурсларини бошқариш миллий лойиҳаси"нинг биринчи босқичи муваффақиятли якунланганини маълум қилди.

Ўз навбатида, элчи Оливье Шав сув ресурсларини оқилона бошқариш масаласи бутун дунё учун муҳим масала бўлиб қолаётгани, жумладан, Ўзбекистон ва Швейцария ҳам бу йўналишда доимий ҳамкорлик қилиб келаётганини эътироф этди. Шу боис, пандемия шароитига қарамай, лойиҳани давом эттиришга қарор қилинганини қайд этди.



"Ўзбекистонда сув ресурсларини бошқариш миллий лойиҳаси"нинг 2-босқичи Швейцария ҳамкорлик ва тараққиёт агентлигининг "Марказий Осиёда сув ресурсларини бошқариш ҳудудий дастури" доирасидаги фаолиятининг мантиқий давомидир. Унда Ўзбекистондаги сув ресурсларини интеграллашган ҳолда бошқариш орқали қишлоқ аҳолисининг яшаш шароитларини яхшилашга ҳисса қўиш назарда тутилган.

Умумий бюджети 4,6 миллион Швейцария франкига тенг ушбу лойиҳани 2020–2023 йилларда амалга ошириш мўлжалланган.

Унинг доирасида республикаимиздаги 13 та ирригация тизими ҳавза

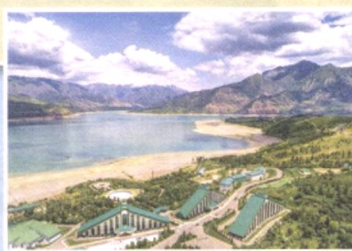
бошқармаси ва туманлардаги 152 та ирригация бўлимида сувдан самарали фойдаланиш ва сув ресурсларини барқарор бошқаришни режалаштириш учун дастурий таъминот мажмуи ишлаб чиқилди, сугориш-дренаж тармоқларини АКТ асосида мониторинг қилиш тизимини яратиш ҳам кўзда тутилган.

Лойиҳа доирасида келгусида қишлоқ ҳўжалиги ва сув ресурсларини бошқаришга ихтисослашган касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари ҳамда фермерларнинг сув тежовчи технологияларга оид билимларини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни ҳам амалга ошириш режалаштирилган.

Мушоҳада

ТУРИЗМ СТАТИСТИКАСИ

ёки ишга солинмаган мавжуд имкониятлар



Ўзбек таомлари – такрорланмас таъм!

Жонажон диёримизда гастрономик туризмни ривожлантириш учун ҳам имкониятлар бекис. Бу туризмдан мақсад ўша давлатнинг миллий таомлари билан танишиш, уларни татиб кўришдир. Палов, манти, дўлма, ҳасил, кабоб, сомса ва шу кабилар ўзбек ошхонасининг энг машҳур таомларидан саналади. Сўнгги йилларда юртимизда гастрономик туризм бўйича

ўтказилаётган тақдимот ва фестиваллар мазкур йўналиш ривожланишига хизмат қилмоқда.

Сайёҳлик турлари алоҳида-алоҳида эмас, балки бир-бирини тўлдирган ҳолда жорий қилиниши мақсадга мувофиқ ҳисобланади, яъни тарихий обидалар, агротуризм, экотуризм ва гастрономик туризм уйғунлашган ҳолда юқори даромадли ҳисобланади.

Музейлар тарихдан сўзлайди

Музей туризмнинг ўзига хос хусусияти музейлар ва уларга ёндош ҳудудлардан туристик салоҳият сифатида фойдаланишдадир. Музейлар ва туризмнинг ҳамкорлиги тарихий маданият ва табиат ҳудудлари тизими шаклланишига асосланган. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 100 дан ортиқ музей бор. Турли коллекцияга эга бўлган музейларнинг мавжудлиги

юртимизнинг ижтимоий ва маданий ривожланиши боқичларини ўзида акс эттиради. Ўзбекистон давлат санъат музейи, Темурийлар тарихи давлат музейи, Нукус шаҳридаги И.В.Савицкий номидаги Қорақалпоғистон давлат санъат музейи ва бошқа муассасалар ўзининг бой ва нодир экспонатлари билан ҳар қандай ёшдаги сайёҳларни ром эта олади.

Муסיқа халқларни бир-бирига боғлайди

Ўзбекистон бой қадимий санъати билан ҳам хорижликларни ўзига жалб этиб келмоқда. Масалан, ҳар икки йилда Самарқандда ўтказилувчи "Шарқ тароналари" халқаро муסיқа фестивали бетақдор муסיқа санъатимизни жаҳонга танитаётган, муסיқа ихлосмандлари эътиборидаги маҳоратли ижрочи ва жамоаларнинг ижодини намоиш этишга кенг йўл очётган ижодий лойиҳа саналади. Сурхондарё вилоятида эса ҳар икки йилда Халқаро бахшичилик санъати фестивали ўтказилиши белгиланди ва 2019 йилда илк бор ташкил этилди. Шунингдек, Шаҳрисабз шаҳрида икки йилда бир марта Мақом фестивали ўтказилмоқда.

2003 йилда "Шашмақом" ЮНЕСКО томонидан "Инсониятнинг оғзаки ва номоддий маданий мероси дурдонаси" деб тан олинди. 2008 йилда эса жаҳон репрезентатив рўйхатига киритилди. Худди шундай муסיқа фестивалларини юртимизнинг кунчиқар нуқтаси ҳисобланган Хонобод шаҳрида, муъжизали тарихий обидаларга эга Карманада, табиий гўзаллик маскани ҳисобланган Зоминда ташкил этиш ёки пойтахтда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси кинофестивалларини яна қайта йўлга қўйиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Юқоридаги маданий тадбирлар доирасида жаҳон ва Ўзбекистон санъати усталарининг



концертлари, кўрик-танловлар, сайиллар, кино кўргазмалари, кўргазмалар ва илмий-амалий конференциялар ўтказилади.

Туризм орқали таълим ва тиббиётни ривожлантириш мумкин(ми?)

Диёримизда туризм ва унинг барча йўналишларини янада ривожлантириш борасида қатор ислохотлар амалга оширилмоқда. Қўйида мамлакатимизда туризмнинг таълим ва тиббиёт йўналишларини ривожлантиришга доир тақлифларга эътиборингизни тортмоқчимиз.

Чет эл фуқароларининг Ўзбекистон олий таълим муассасаларида таълим олиш шартнома (контракт) тўловлари миқдорини қайта кўриб чиқиш зарур.

2019-2020 ўқув йили давомида Ўзбекистондаги олий таълим муассасаларида 3593 нафар чет эл фуқароси таълим олган.

Хорижий талабанинг ўртача йиллик эҳтимолий харажатлари (шартнома тўловидан ташқари)	Уй-жой ижараси	1000 \$
	Озиқ-овқат харажатлари	1000 \$
	Бошқа харажатлар	1000 \$

Уларнинг асосий қисmini Туркменистон, Қозғистон, Афғонистон, Қирғизистон ва тожикистонлик талабалар ташкил этади. Чет эл фуқаролари мамлакатимиз учун янги истеъмолчилар ҳисобланади, ўз навбатида, улар томонидан

истикомат қилинадиган шаҳарларда мавжуд товар ва хизматлардан фойдаланиш эвазига маҳаллий ишлаб чиқарувчилар кўлаб-қувватланади. Шартнома пулларининг мамлакат фуқаролари билан тенглаштирилиши юз

минглаб хорижликлар, хусусан, Марказий Осиё ёшларининг мамлакатимизда таҳсил олишига имконият яратиши мумкин. Бунинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, хорижий талабалар янги гоёлар ва янги имкониятлар деганидир. Ўзбекистоннинг бугунги тиббий имкониятларини хорижда (асосан, Марказий Осиё давлатлари орасида) тарғибот қилиш орқали уларнинг мамлакат ҳудудида даволашига бўлган қизиқишини ошириш мумкин. Бунинг учун чет эллик ҳамда маҳаллий инвесторлар томонидан ташкил этиладиган тиббиёт муассасалари учун тенг имкониятлар яратиш, мамлакатимизга кириб келадиган барча турдаги тиббиёт техникаларини боғжона тўловларини қайта кўриб чиқиш зарур бўлади.

Ёш сайёҳларни жалб этиш имкониятлари

Статистик маълумотларга кўра, мамлакатимизга туристик мақсадда келган сайёҳларнинг салмоқли қисmini катта ёшлар ташкил этади. Ўз-ўзидан аёни, уларнинг харажати ҳам чекланган бўлади. Агар биз хорижий ёшларни юртимизга янада кўпроқ жалб эта оلسак, даромад ҳам 2-3 маротаба кўп бўлади. Бунинг учун, энг аввало, инфратузилмани ривожлантириш керак бўлади. Жумладан, ички автомобиль йўлларини таъмирлаш, электр, газ, сув таъминоти, каналлация тизими барқарор ишлашини таъминлаш, мобил алоқа ва интернетни яхшилаш учун қўшимча база станцияларини ўрнатишга қаратилган чора-тадбирларни кўриш зарур.

Сайёҳлар учун енгил автомашиналар ижарасини кўпроқ ва кенгрок масофаларга ташкил этишни йўлга қўйиш лозим. Яъни ҳоҳлаган аэропорт, вокзал ёнидан ёки чегара постидан автомашиналарни ижарага олиш ва фойдаланиш бўлгандан сўнг ўзига қулай ва яқин бўлган ҳудудга қолдириб кетиш имкониятларини яратиш керак. Очик ва ёпиқ сув ҳавзаларини, жумладан, бассейнларни кўпайтириш, аynикса, Айдар ва Арнасой кўллари ҳудудида балиқ овлash туризмини ва инфратузилмаларини янада ривожлантириш, сайёҳлик



хизматларини ошириш ҳам мақсадга мувофиқ бўлади. Туристларни жалб этишда фақат тарихий обидалар билан чекланиб қолмасдан, балки "ташриф қозғоғи" бўла оладиган замонавий жозиба қилиш ҳам ишшоотлар ҳам барпо этиш зарур. Мисол учун, Австралиядаги Сидней опера театри, Франциядаги Лувр музейи, Хитойдаги Piano House, Озарбайжондаги Хайдар Алиев маданий маркази, Испаниянинг Бильбао шаҳридаги Кема музейи (Гугенхейм музейи) ёки 25-30 метр баландликда гуллардан ясалган кучуқча (Puppy), АҚШдаги Озодлик ҳайкали, Франциядаги Эйфель минораси, Женевадаги баланд фаввора-лар, Сингапурдаги кушлар ва судралиб юрвчи жониворлар учун парклар каби.

Ушбу соҳада кўриладиган барча чоралар нафақат хорижий туристларга, балки юртимиз фуқароларининг ҳам маънан ва маданий дам олишларига хизмат қилади.

Имкониятлардан етарли даражада фойдалана олапмизми?

Айрим давлатларда туризмдан келадиган даромад яппи ички маҳсулотнинг каттагина қисmini ташкил этади. Мисол учун, Мальдив Республикасида бу кўрсаткич 79,4 фоиз, Багам оролларида 44,8 фоиз, Грузияда эса 27,1 фоиздир.

МДХда мазкур кўрсаткич Озарбайжонда 14,6 фоиз, Арманистонда 14 фоиз, Қозғистонда 6,2 фоиз, Беларусда 5,9 фоиз, Россияда 5 фоизга тенг. Мамлакатимизда сайёҳликнинг ЯИМдаги улуши 2014 йилда 2,1 фоизни ташкил этган бўлса, 2018 йилга келиб, 2,5 фоизга етди.

Ўзбекистонда сўнгги йилларда сайёҳлик соҳасини ривожлантириш борасида кўлаб сайёҳаракатлар олиб борилмоқда. Хусусан, 2018 йилдан Исроил, Индонезия, Корея Республикаси, Малайзия, Сингапур, Туркия ва Япония фуқаролари учун 30 кунлик муддатга виза режими жорий этилди. Бугунги кунда Озарбайжон, Арманистон, Беларус, Грузия, Қозғистон, Молдова, Россия, Украина ва Қирғизистон (60 кунгача) фуқаролари визасиз режимдан фойдаланмоқдалар. Бу эса, ўз навбатида, сайёҳлар оқими янада кўпайишига хизмат қилмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, 2005 йилда туристик мақсадларда Ўзбекистонга



келган чет эл фуқаролари сони 242,1 минг кишини, 2010 йилда 974,6 минг кишини, 2015 йилда 1 917,7 минг кишини ташкил этган бўлса, 2019 йилда 6748,5 минг нафарга етиб, 2018 йилга нисбатан 26,2 фоиз кўпайган.

Маълумотлар кейинги йилларда бу соҳада ижобий ўзгаришлар, туб ислохотлар ўтказилгани сабабли кескин бурилиш ўз берганини кўрсатиб турибди.

2020 йил январь-март ойларида юртимизга келган чет эл фуқароларининг асосий қисми, яъни 53,1 фоизини 31-55 ёшлилар, 19,5 фоизини 19-30 ёшлилар ва 19,4 фоизини 56 ёш ва ундан катталар ташкил этган бўлса, 18 ёшгача бўлганлар 8 фоизга тенг бўлмоқда.

Марварид ўлкам

Ўзбекистон жаҳон маданий мероси рўйхатига киритилган тарихий обидаларигина эмас, ноёб табиий иқлим шароити билан ҳам сайёҳлик ва дам олиш учун ажойиб имкониятларга эга бўлади. Юртимиз ҳайвотот ва ўсимлик дунёси, бетақдор ландшафт, миллий анъаналар ва таомлар, ошхонаси билан сайёҳлар эътиборини қозониб келмоқда.

Дунё миқёсида туризмнинг

энг янги ва кундан-кунга ривожланиб бораётган турларидан бири экологик туризмдир. Экотуризмнинг асосий мақсади саёҳат пайтида янги жойларни кўриш, табиат гўзаллигидан, тоғ ёки ўрмон ҳавосидан баҳра олиш, ёввойи табиат бағрида дам олишдан иборат. Мамлакатимизда туризмнинг бу турини ривожлантиришда улкан имкониятлар мавжуд. Иилданилгга тобора кўпроқ

янги йўналишлар ва туристик хизмат кўрсатиш марказлари яратилмоқда. Мисол учун, Навоий вилоятида етти минг йиллик тарихга эга, очик осмон остидаги музей, деяр эътироф этилган Сармишсой дунё сайёҳларининг эътиборидаги маскандир. Аждолларимиз томонидан қятлошларга битилган суратлар бу ҳудуднинг азалдан маданият ва маънавият ўчоғи бўлганидан далолат беради.

Халқимиз орасида ҳам бундай жойларни билмайдиганлар, кўрмаганлар ҳали кўп. Ички туризмни ривожлантиришда ана шундай сўлим гўшаларни, кадамжоларни ҳисобга олиш, қулай инфратузилма яратиш зарур.

Янгиқўрган туманида 16 та дам олиш масканини тиклаш ҳисобига 1 минг 500 нафар аҳолини, Бўстонлиқда 10 минг ўринга мўлжалланган кўча дам олиш масканлари ташкил этиш орқали 8 мингга яқин кишини иш билан таъминлаш мумкинлиги мисол бўла олади.



Мозий — ҳақиқат тарозиси



ШОШНИНГ ТЕНГИ ЙЎҚ КУЛОЛЧИЛИГИ

Жангар ИЛҲОСОВ,

ЎЗРФА Санъатшунослик институти етакчи илмий ходими

Ўтмишсиз келажак йўқ. Мамлакат ўтмишига давлатимизнинг доимий эътибори натижаси ўлароқ, ўз қиёфасини шиддат билан ўзгартираётган пойтахт Тошкент шахрида оламшумул воқеа рўй берди. Миллий боғ ёнидаги хушманзара худудда гўзал шаҳримизнинг кўп асрлик тарихига бағишланган янги музей очилди.

Пандемия билан боғлиқ вақтинчалик чекловлар олиб ташланиши биланоқ, шубҳасиз, музейга ташриф буюрувчилар кўпаяди ва улар, албатта, Тошкент ҳамда Тошкент вилояти моддий ва маънавий маданиятининг шаклланиши босқичларини кўриш имкониятига эга бўладилар. Зеро, ҳар қандай йирик шаҳар маркази атрофидаги кенг худудлар ресурслари ҳисобига ривожланади, ўзи эса улар учун сиёсий қудрат, молиявий ва иқтисодий муносабатлар ва маданий ютуқлар марказига айланади.

Экспозицияда Тошкент воқаси худудида цивилизациянинг, шаҳар, жумладан, бўлажак метрополининг пайдо бўлишига шарт-шароитлар юзага келган тош, бронза ва илк темир даврлари акс этган.

Шу билан бирга, Тошкент худудининг қудратли антик ва илк ўрта аср давлат тузилишларига кирган даврлари, жумладан, Қанг, Эфталитлар давлати, Турк хоқонлиги, шунингдек, Ал-Шошнинг халифалик тарихига кирган араб истилоси даврини акс эттирувчи бўлимлар мавжуд. Ривожланган ва кеч ўрта асрлар даври — Сомониёлар ва Қорахонийлар, Хоразмшоҳлар ва Ғиғотийлар, Темурийлар ва Шайбонийлар даврини ифодаловчи бўлимлар ҳам қизиқувчиларни бағрига қорлайди.

Янги музей витриналарида тақдим этилган Тошкентнинг беҳисоб

моддий маданиятлари ичида фақат бир томонигагина батафсилроқ тўхталиб ўтмоқчимиз. Яъни IX-XI асрларда сирланган кулолчилик, яъни Сомониёлар ва Қорахонийлар даврлари ҳақида сўз юритамиз. Лекин дастлаб бироқ чеканиш қилсак. Машҳур сайёх, X асрда уч дин мавжуд бўлган Қуддус шахрида яшаган Шамсуддин

Муҳаммад ибн Аҳмад ал-Муқаддасий халифаликнинг деярли барча мамлакатларига саёҳат қилган, "Иқлимларни ўрганиш учун энг яхши қўлланма" номли аjoyиб жуғрофий асари билан машҳур. Китобнинг Мовароуннаҳр ва унинг энг яхши маҳсулотларига бағишланган бўлимида: "...Хоразм камонига, Шош сопол буюмларига ва



Музеф Абдуллаев олган суратлар.

Самарқанд қозоғига тенг келадигани йўқ", деб ёзади. Хоразмнинг таранг тортилган ва узоққа отувчи камонларини ўн асрдан кейин баҳолаш мушкул, негаки улар сақланиб қолмаган. Самарқанд қозоғи шухратини қўлғамалар сақлаб қолган, чунки қўлғина муаллифлар унинг мукамал сифатини қайд этган. Кулолчилик буюмларига келсак, унинг мақтови географик асардаги биргина жумлада қолиб кетиши ҳам мумкин эди... Шундай бўлиши мумкин эди, лекин ўтмишнинг чуқур қаърига назар солиш

Тошкентнинг сирланган кулолчилиги, XIX аср охирида ўрганила бошланган Самарқанднинг ўрта асрлар кулолчилиги ва 1930 йилларда Нью-Йоркнинг Метрополитен музейи ходимлари қазималаридан сўнг яхши маълум бўлган Нишопур кулолчилиги билан фарқ қилади. Хўш, Тошкент сопол буюмларининг ўзига хос устунлиги нимада эди? Биринчидан, буюмлар деворларининг юпқалиги ва мустаҳкамлиги, сифатли пиширилгани ва сирлангани, ранглар



буюмда бирлаштирилиб, аjoyиб хилма-хилликини ҳосил қиларди.

IX-X асрлардаги Тошкентнинг сирланган кулолчилигида арабча ёзувли идишлар алоҳида ўрин тутарди. Усталар нафақат эстетик жиҳатдан улутвор, балки турли араб ёзувларини қатъий оқ ёки безатилган фонда ҳам ифодалаган. Ёзувларнинг асосий қисми — афоризмлар, ҳикматли сўзлар, уларнинг баъзилари ҳадислар, яъни Муҳаммад пайгамбаримизнинг айтганлари, бошқалари илк ислом арбобларига тегишли бўлиб, мақоллар ва ҳикматли сўзлар, илк Аббосийлар даври муаллифларининг адабий асарларидан ҳаволалар бўларди. Бугун Тошкент кулолчилигида "Ким кўп гапирса, кўп адашади", "Кимки (Аллоҳдан) муқофотга ишонса, совға беришда саҳий бўлади", "Ақлдан кўра, яхши ҳимоя қиладиган бойлик бўлмас ва жоҳилликдан қаттароқ мусибат йўқ" каби бир неча ўнлаб афоризмлар ўқилган ва шу жиҳати билан ҳам Марказий Осиёнинг бошқа тарихий ва маданий вилоятлари кулолчиликларидан илгирлаб кетган. Бу ибораларда Тошкент шахрининг ўрта аср аҳолиси маънавий-ахлоқий гоёлари, уларнинг ҳаёт ва жамиятга муносабати, араб тили ва ёзувини юқори даражада билиши акс этган. Ана шу бой маданий-тарихий мерос билан эса Тошкент тарихи музейига ташриф буюриб, танишиш мумкин.

Тадбир

Миллий стандартларни халқаро талабларга мослаштириш 40 фоизга етказилади

Ирода ТОШМАТОВА,
"Янги Ўзбекистон" мухбири

Юртимизда маҳсулот ва хизматлар сифатини ошириш, уларни халқаро меъёрлар даражасига олиб чиқиш, жаҳон бозорларида тан олинган сифат ва мувофиқлик стандартларини жорий этишга кўмаклашувчи механизмларни ишлаб чиқиш йўлида қатор амалий ишлар олиб боришмоқда. Натижада ҳозирга қадар давлат фондида мавжуд умумий 34 585 та стандарт орасида халқаро стандартлар сони 7 955 та (23 %)га етказилди.

Биргина жорий йилнинг ўзида мамлакатимизда 530 та стандарт қабул қилиниб, уларнинг 315 таси халқаро, 90 таси хорижий, 87 таси давлатлараро ҳамда 38 таси давлат стандарти ҳиссасига тўри келмоқда. Миллий матбуот марказида "Ўстандарт" агентлиги ҳузуридаги Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жиҳатдан тартибга солиш илмий-тадқиқот институти вакиллари иштирокида ташкил этилган матбуот анжумани "Республикамизда маҳсулот ва хизматлар сифатини оширишда халқаро стандартларнинг ўрни ва аҳамияти" мавзусига бағишланди.

— Ҳаётимизнинг барча соҳалари, хусусан, иқтисодийни стандартлар, яъни меъёрларсиз тасаввур қилиб бўлмайди, — деди институт директори Азизбек Ҳамдамов. — Ҳар қандай маҳсулот ва хизматлар сифатини оширишда стандартларнинг ўрни юқори. Айниқса, миллий маҳсулотларимиз сифати ва рақобатбардорлигини кучайтириш, уларни хориж мамлакатларига кенг қўламда экспорт қилиш учун, биринчи навбатда, ўша давлатлар талабларига мос келадиган стандартларни қабул қилишимиз лозим.

Президентимиз Олий Мажлиса Мурожаатномасида жорий йилда 3 мингга яқин стандартни қабул қилиш, уларнинг сонини 10 мингга етказиш ва халқаро стандартлар билан уйғунлаштиришни 40 фоизга етказиш зарурлигига алоҳида эътибор қаратди. Мазкур вазифа ижросини таъминлаш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгилаб олинган. Ҳозир

институтимизда халқаро стандартлар рўйхатларини шакллантириб, уларни қабул қилиш ва санаят қорхоналарига жорий этилмоқда. Таъкидланганидек, тадбиркорлик субъектлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш, хусусий мулкни ҳар томонлама ҳимоя қилиш ва ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатидан яхшилаш мақсадида 300 та ташкилот стандарти (ТС) ўрнига ягона талабларни белгиловчи, унификацияланган 10 та давлат стандарти ишлаб чиқилди. Айни пайтда яна 609 та ташкилот стандарти ўрнига 39 та давлат стандартини жорий этиш ишлари давом эттирилмоқда.

Пандемия даврида халқаро стандартлар асосида тиббиёт ниқоблари ва ҳимоя кийимларига ҳам тегишли давлат стандартлари қабул қилиниб, амалиётга киритилди. 72 та тадбиркорлик субъектига тиббиёт ниқоблари, ҳимоя кийимлари, антисептик ва дезинфекция воситалари учун тегишли стандартлар текин берилиши таъминланди.

Юртимизда миллий ва халқаро стандартларни уйғунлаштириш бўйича хориж ташкилотлари билан ҳамкорлик алоқалари ўрнатилмоқда. Ҳозир Европа Иттифоқи стандартларини тўғридан-тўғри қўллаш бўйича Европа стандартлаштириш ташкилоти билан музокаралар олиб боришмоқда. Икки томонлама келишувга эришилган тақдирда ташкилотнинг 15 мингдан зиёд стандартдан фойдаланиш имконияти яратилади.

Қардошлик

Тарих ва вақт синовидан ўтган дўстлик

Рабонқул МУХТОРОВ,
Қорақўл тумани ҳокимлиги ахборот хизмати раҳбари

Бухоро вилоятининг Қорақўл тумани тиббиёт техникумида ўзбек ва туркман халқлари дўстлигига бағишланган маданий-маърифий тадбир бўлиб ўтди.

Тадбир халқларимизнинг қадимий тарихи, маданияти, муштарак мақсадлари ва ҳамжиҳатликдаги тараққиётини ёрқин ифодалайдиган урф-одатларига алоҳида эътибор берилди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчиси Т.Худайбергенов, ташкил ишлар вазири ўринбосари И.Неъматов, Туркменистоннинг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Я.Маммедов ҳамда туркман миллий маданият маркази вакиллари ва ёшлар иштирок этди.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек: "Туркменистон биз учун тарих ва вақт синовидан ўтган, кўп асрлик дўстлик ва ҳам-

корлик муносабатлари боғлаб турадиган энг яқин қўшнимиздир. Ҳақиқий дўстлик ва яқин қўшнчилик муносабатлари қандай бўлиши лозимлигини биз бошқаларга ибрат қилиб кўрсатиш учун барча имкониятларни ишга соламиз". Бу муштарак фикрлар ўзбек ва туркман халқлари дўстлигининг бугунги ҳолати ва эртанги истиқболни акс эттиради.

— Ўзбек ва туркман халқлари азалдан бир дарёдан сув ичиб, бир тандирда нон ёпиб, яқин дўст ва қўшни бўлиб келган, — деди элчи Язгули Маммедов. — Тарихи, маданий ва диний қадриятлари, анъана ва урф-одатлари муштарак икки халқ бугун ҳам ўзаро



Онлайн танлов

“ЁШ КИТОБХОН”

иқтидорли ўқувчиларни қўллаб-қувватлайди



Зулайхо АҲМАДЖОНОВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ахборот хизмати мутахассиси

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактабларни ривожлантириш агентлиги Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда "Ёш китобхон" онлайн танлови бағишланган йилгилиш ўтказди.



ҳамкорлиги ҳамжиҳатликда ҳаёт кечирмоқда. Хурмат-эҳтиром ва ишонч, мустаҳкам ҳуқуқий асосга эга муносабатлар ўзаро манфаатли стратегик ҳамкорликни янада ривожлантиришга хизмат қилмоқда. Илм-фан соҳасидаги ўзаро ҳамкорлик эса икки қардош халқнинг бирлиги ва бирдамлигини таъминлайди. Қорақўл туманида туркман ёшларига яратиб берилган шароитларни кўриб, жуда ҳам мамнун бўлдим. Ушбу байрам тадбирини ташкиллаштирган қорақўллик ёшларга улкан ютуқлар тилайман.

Қорақўл тиббиёт техникумида 2008 йилдан бери 500 нафар туркменистонлик йигит-қиз таълим олган бўлиб, ҳозирги кунда ҳам 35 нафари тахсилни давом

эттирмоқда. Эътиборлиси, улар томонидан техникумда туркман халқи маданияти намуналари асосида музей ҳам ташкил этилган.

Ўзбек ва туркман халқларининг тили бир ва урф-одатлари бир-бирига яқин, маданияти уйғун, адабиёти ва санъати умумий. Туркман халқи Алишер Навоий газалларини севиб ўқиганидек, ўзбеклар ҳам Махтумқулнинг ўз шоиридек ардоқлайди. Улар шарафига ҳар икки мамлакатда хурмат ва эътибор рамзи сифатида ҳайкал ўрнатилган. Халқларимизни боғловчи ижтимоий-иқтисодий маънавий-маърифий, кўприклар, йўллар жуда кўп. Янгиларини бунёд қилиш учун кўнгли пок туркман ва ўзбек халқлари доимо камарбаста.

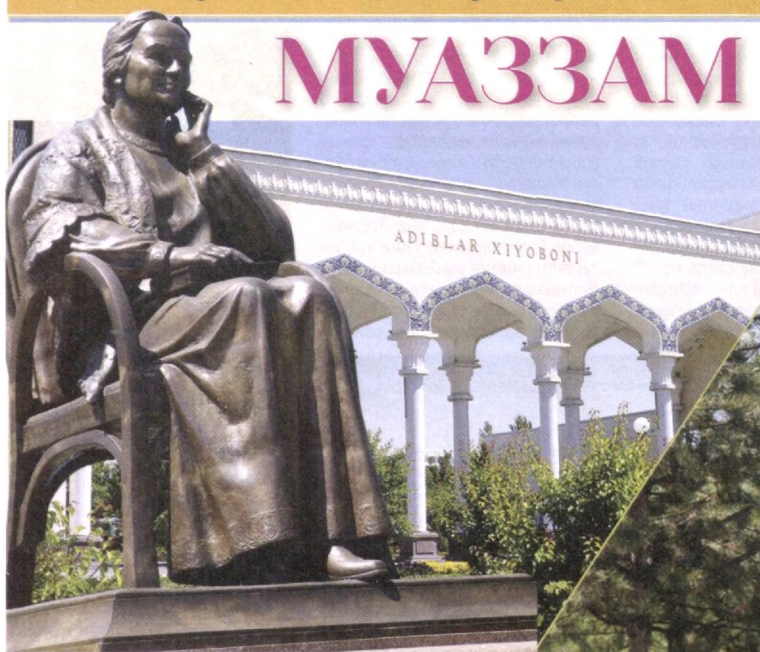
Тадбирда танловни ташкил қилиш, ўтказиш тартибларини белгилаб олиш масалалари муҳокама қилинди. Мазкур танлов ўқувчилар орасида китобхонлик тарғиботи, ёшларнинг бадий адабиётга қизиқишларини ривожлантириш, иқтидорли ўқувчиларни қўллаб-қувватлашга қаратилгани билан аҳамиятли экани таъкидланди. Мунозаралар давомида танлов жараёни ўқувчиларнинг ёш хусусиятига мос таълим дастурларидан келиб чиқиб, гуруҳларга бўлинган ҳолда ташкиллаштирилиши белгилаб олинди. Унга кўра, I гуруҳ 6-7-синфлар, II гуруҳ 8-9-синфлар, III гуруҳ 10-11-синфлар ўртасида ўтказилиши маъқулланди.

Танлов икки босқичда, яъни онлайн тест ва онлайн савол-жавоб тарзида бўлиб ўтади. Ҳозир мазкур танловда 400 нафардан ортиқ ўқувчи қатнашиши кутилган.

"Ёш китобхон" онлайн танловининг 1-босқичига бугун — 18 июнь кунини старт берилади. 2-босқич эса эртага — 19 июнь кунини ўтказилиши ва ғолиблар шу куннинг ўзида аниқланиши режалаштирилган.

Адиблар хиёбонидаги ўйлар

МУАЗЗАМ ШАРҚ НАМОЁНДИР...



Ҳасан ИҶДОШЕВ олган суратлар.

ЮРАГИМГА
МУҲРЛАНГАН
ХИЁБОН

Янгибой ҚҶЧҚОРОВ,

Ёзувчилар уюшмаси аъзоси,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими

Янги Ўзбекистон замини олтинга бой. Аммо бизнинг ҳар қандай олмосу олтинлардан минг бора қимматлироқ муҳташам адабиётимиз бор. Қўхна ва навқирон Шарқнинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айланган шаҳри Шош марказидаги мафтункор Адиблар хиёбонида қадам қўяр эканман, бу ердаги музейан ҳайкали янада юксакроқ салобату сайқал касб этган буюк башарий зотнинг:

*Гар йўқтур адаб, не суд олгун унингдин,
Элнинг адаби ҳушроқ эрур олгундиндин,*

деган бебаҳо сатрларини эсладим. Бу бекёйс сўзлар қозғога муҳрланган кезларда буюк темирлар саптанган Андижон ва Астобод, Бухоро ва Бағдод, Дехли ва Дамашк, Кеш ва Кобул, Самарқанд ва Сивас, Шош ва Шероз, Хирот ва Ҳўмуз ҳудудларини бирлаштирган эди. У чоғлари нафақат давлат ҳудуди, чегаралари, шаҳарлари, балки тили, ёзуви, адабиёти ҳам умумий эди. Эл-юрт бир, ватан бир, бозор бир, мазор бир эди. Шу боис, азиз устозларимиз жаҳон аҳлига қарата “Темур тиги етмаган жойни қалам билан олди Алишер” ва “Шеърят мулкида бўлди шоҳу султон ўзбегим”, деган музаффар сатрларини йўлладилар. Адиблар хиёбони ўз номи билан тўла-тўқис маънадаги маънавият маскани. Аниқроқ айтганда, кейинги опти аср давомида газал мулки султони шоир этган “Сўзда, Навоий, не десанг чин дегил” даъватига амал қилган буюк ҳамда атоқли сўз заргарларининг 24 сиймоси музаффар шоир теграсида ҳам бўлдилар.

Дарвоқе, Низомиддин Гийсиддин ўғли Алишер Навоий, Захриддин Муҳаммад Бобур, Муҳаммадризо Оғажий, Бердақ Қаргабой ўғли, Муҳаммад Аминхўжа Муқимий, Зокиржон Холмұхаммад ўғли Фуқрат, Махмудхўжа Бехбудий, Абдулла Навоий, Абдулла Қодирий, Абдулҳамид Сулаймон ўғли Чўлпон, Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек, Ғафур Ғуллом, Абдулла Қаҳҳор, Ҳамид Олимжон, Зулфия, Саид Аҳмад, Саида Зуннунова, Озод Шарафиддинов, Ибройим Юсупов, Тўлпбергенов Қайбергенов, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Александр Файнберг, Муҳаммад Юсуфбек турли аср, турли авлод адибларининг бронза сиймоларини зиёрат этарканман, кўз олдимга ўз китоб жавоним ва унга тез бериб турган “Ҳамса”, “Бобурнома”, “Гулшани давлат”, “Шежере”, “Саъяхатнома”, “Илм ҳосияти”, “Падарқуш”, “Биринчи муаллим”, “Уткан қунар”, “Кеча ва кундуз”, “Навоий”, “Шум бола”, “Сароб”, “Муқанна”, “Мушоира”, “Уфқ”, “Сўқмоқлар”, “Замон. Қалб. Поэзия”, “Тумарис”, “Қорақалпоқ достони”, “Рухлар исёни”, “Соҳибқирон”, “Чигир”, “Қора қуёш” асарлари гавдаланди. Айни кунда “Тошкентнома” достони муаллифи Мақсуд Шайхзоданинг ҳайкали хиёбон учун ҳозирланаётганидан хабардоримиз. Балки келгусида бу ердан Машраб ва Нодира, Миртемир ва Усмон Носир, Одил Ёқубов ва Пиримқул Қодиров, Ўткир Ҳошимов ва Шукур Холмиразов, Тоғай Мурод ва Анавар Обиджондек сўз устозларининг ҳайкаллари ҳам ўрин олар.

Адиблар хиёбонида зиёрат юрагимни тоғ дарёсидек тошириб юборди. Гарчанд катта авлод вакиллари хусусида фақат устозларимизнинг ҳикояларини тинглаган бўлсакда, учрашувларда Зулфия, Саид Аҳмад, Саида Зуннунова, Озод Шарафиддиновнинг олтиндан аъло сўзларини тингладик. Зулфияхоним таваллудининг 100 йиллигида “Ой теграсида юлдузлар”, Эркин Воҳидов таваллудининг 80 йиллигида “Қумуш чўққи ёғдулари” китобларини чиқардик. Абдулла Орипов ва Тўлпбергенов Қайбергеновга адабий тадбирларни уюштиришда энг яқин дастёр бўлдик. Ибройим Юсупов ҳаёт чоғи шеър ва достонларини нақша ҳозирладик. Забардаст шоирнинг “Менинг йигит вақти, сенинг қиз вақтин” ва “Софитўрағи салом” китоблари шахсан бизнинг сайёҳаракатимиз боис, китобхоналар мулкига айланди. Муҳаммад Юсуф билан бир қориндан тушгандек қадрдон эдик. “Не плачь, дорога” шеърини Александр Файнбернинг ўзидан эшитганмиз.

Устозлари эслар эканмиз, кўнглимдаги фикрлар назм оҳангида қуйила бошлади:

*Бокқа шуъла сочди офтоб,
Ой боқадди тунда нур эшиб.
Шоҳсупадан Навоий бобо
Термилади юзи ёришиб...*

*Лойқлар кўп, келсалар арзир
Сўз мулкининг шоҳи ёнига.
Барӣ учун қиламан таъзим
Шу Адиблар хиёбонга!*

Мунаввара УСМОНОВА,
“Саодат” журнали бош муҳаррири

Замондан-замонларга, тиллардан-тиллarga кўчиб юрадиган бир ривоят бор. Баъзи манбаларда бу ривоят эмас, ҳақиқат сифатида тақдим қилинади. Эмишки, бир жаннатмонанд ўлканинг тождори вафот этиб, ҳукмдорлик унинг рафикаси — маликага қолибди. Қўшни мамлакатнинг султони бу хосилдор ерли, серсув ўлкага дарров кўз тикибди ва аёл ҳукмдорга элчи жўнатибди. Элчидан: “Ўз ихтиёрларинг билан таслим бўлсаларинг бўлдиларинг, йўқса, қонга ботириб, забт этаман”, деган шартни эшитган малика ўз аъёнлари билан кенгашиб, қарорини айтибди:

— Мен бегуноҳ фуқароларимни қурбонликка беришни хоҳламайман. Тождорингизга бориб айтинг, биз қарам мамлакат сифатида бож тўлаб туришга розимиз. Хамир учидан патир сифатида мана шу тухфани юборяпман...

Малика қўшни мамлакат тождорига жўнатган либос жуда қимматбаҳо бўлиб, иплари тилладан, қадалган сон-саноксиз тошлари эса зумраду гавҳар экан. Малика юборган элчилар ҳам тез қайтибди. Уларнинг қўлларидagi

ўзи юборган тухфани кўриб, малика ҳайрон бўлибди.

— Подшо бу либосдан жуда ҳайратланди. Лекин “Аёл кишининг мамлакатини тортиб олдим. Бу ҳар қандай ҳукмдорга хос иш. Аммо унинг либосига эга чиқиш эркаклик шайинига тўғри келмайди,” дея ҳадянгизни қайтариб юборди, — дебди элчилар.

Малика ўровни очиб, қуёш билан ранг талашиб ётган либосни кўрибди. Аммо унга бармоғини ҳам теккизмабди.

— Бу либосга ҳукмдорнинг кўзи тушгандир, қўллари теккандир? — деб сўрабди.

— Ҳа-да... — деган жавобни эшитган:

— Номохрам нигоҳи тушган либос энди мен учун ҳалол бўлмайди. Уни сотиб, пулини мамлакатимнинг эҳтиёжманд фуқароларига улашиб беринг, — деган экан...

Бу ҳақиқатми, ривоятми — барибир унда Шарқ аёлининг — бизнинг опа-сингилларимизнинг бебаҳо фазилатлари акс этган. Нафсиларини айтганда, фақат маликалар

мумкин эди. Ҳартугул бундай бўлмади. Лекин шоира одамларнинг дўста бевафоллигини, бошига иш тушганда тексари ўйрилиб кетишини кўрди, кўриб нафратланди. Тўрт-беш субутсиз деб ҳаммадан юз ўғирмади. Адолат ғалабасига ишонди. Маҳкумиди Саид Аҳмадга яхши сўзлар билан куч-қувват берди. Ўзи моддий жиҳатдан қийалса-да, турмуш тўртоғига тез-тез жўнатмалар юборди. Қаламини ташламади. Гарчанд бир муддат матн кўчирувчилик қилиб, қийалиб тирикчилик ўтказган бўлса-да, тақдирга маломат қилмади.

Саида опанинг Жезқазғонга ёзган мактубларини муҳаббат, соғинч қиссалариди ўқиймиз. “Мен сизнинг келишингизга дастурхон сотиб олдим, сапфет-касига кашталар тикяпман...” Шоиранинг оддийдай кўринган бу сўзлари маҳкумга қанчалар ишонч берди экан. Бийдай чўлларда кўз олдида нақшли сочқича, опоқ дастурхонлар келиб, висол олпери яқиндай, юраги қандай халқирди экан?

Беш йил ноҳақлик устига қурилган айрилиқдан сўнг Саида Зуннунова адабиётимиз хазинасига мулк бўлишга арийдиган “Нутқ”, “Рух билан суҳбат”, “Қўшнлар” каби достонлар, бир неча ҳикоялар, қиссалар ёзди. Саидахоним асарининг қаҳрамонлари факултодада қудратга эга бўлган шахслар эмас. Улар покиза қалб билан, залворли заҳмат билан яшаётган ўзбеки кўнглили инсонлардир. Саида Зуннунова уларни кўнгли қирраларидан ўтказиб, асарларга кўчирди. Сўнг уларни ўқувчиларнинг ўзларига тақдим этди. Адиба истеъдоди билан нурланган қаҳрамонлар чироили кўриниш олади. Ўқувчида севги, ҳурмат уйғотди. Адиба асарларининг кучи санимийатда, ҳақиқатда. Афсуски, умр унга вафо қилмади. Лекин жасоратли, садоқатли қалби асарларидан асарларга ўтди.

Қаноатда Саида...

Ўзбекистон халқ артисти Зулайхо Бойхонова маҳорат билан ижро этадиган “Хай-хай” кўшиги эл аро жуда машхурдир. Қўшиқнинг “Қаноатда Саида филча бўлурми, хай-хай...”, деган жойида тингловчилар беихтиёр оҳ тортиб юборади.

Бу нолавор сўзлар муаллифи Саида Зуннунова “Қизингиз ёзди” номли илк китобини чоп эттирган, университет талабаси бахтига муяссар бўлган саодатманд келинчақ эди. Илк ҳикоялари билан тилга тушган ёш ёзувчи Саид Аҳмад билан турмушдан бахтиёр эди. Аммо умр йўлдоши йигит ёшида ноҳақ қатагонга учради. Уни судсиз ўн йил маҳкумликка ҳукм этиб, Жезқазғонга юбордилар. Бундай қисматга учраганларнинг ҳар қайсиси тақдир зарбаларини ҳар хил қабул қилади. Қай бири жамиятдан юз ўйриб, ҳамма нарсасга этак силкилиб, руҳан чўкади. Бошқа бири эса ўзининг ширин жонини қутқариш учун “халқ душмани” таъки-лаънати бўйига илгинган жуфтидан кечади. Саида ёш бўлса-да, руҳан синмади, тақдир синовларини мардоналик билан енди.

Менинг эрим халққа душман эмас, деб айтишга ўзида жасорат топди.

Бугун бизга — тинч-осойишта замонда яшаётган, сўз эркинлигига эришган одамларга Саидахонимнинг ўша пайтадаги ҳолати оддий кўриниши мумкин. “Ҳа, энди ростини айтибди-да”, дейишимиз ҳам мумкин. Аммо ўша давр учун, ҳар бир ҳақ сўзнинг бошида қатагон қиличи уйнаб турган замон учун шоира, адибанинг собитлиги чинакам жасорат эди. У ҳам “халқ душмани”нинг хотини сифатида жазога тортилиши

Унутмас мени боғим...

Оташсўз шоиримиз Усмон Носирнинг бу сўзларини кўп инсонларга нисбатан қўлласак бўлади. Унутилмас сиймолар Зулфияхоним ва Саидахонимнинг табарруқ номлари истиқлол даврларида яна ҳам юксакроқ қадр топди. 1999 йил истеъдодли қизларимиз учун Зулфия номидаги Давлат мукофоти таъсис этилди. Шу мукофот боис, юзлаб қизларимизнинг истеъдодлари кашф этилди. Зулфияхонимнинг Адиблар хиёбонидаги ҳайкали қўтлуг зиёратгоҳга айланди. Жиззахда ташкил этилган Ҳамид Олимжон ва Зулфия номидаги ижод мактабига келажакимизнинг фикрли эгалари ўқиб, камолга етмоқдалар. Устоз шоиранинг китоблари тақдор-тақдор нашр қилинмоқда. Умрининг сўнггида яраган шоҳ асари — “Хотирам синиклари” достони асосида сахна асари яратилди.

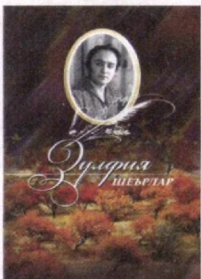
Саидахоним ва Саид Аҳмадга қўйилган ҳайкаллар ҳам Адиблар хиёбонининг энг азиз гўшаларидан бири. Адабиёт илҳомсманлари бу масканга фақат

зиёрат учун эмас, жасорат билан яшаган икки ижодкор руҳиятидан қувват олгани ҳам келади. Ўзбекистон Қаҳрамони Саид Аҳмад таваллудига юз йил тўлиши муносабати билан “Сабру садоқат” фильми яратилди. Унда Саидахонимнинг ёрқин образи қатагон исканжа-сидан омон чиқиб, яна ҳаётда ўз ўрнини топган юзлаб аёлларнинг тимсоли сифатида намоён бўлади. Ҳар қандай қатагон инсонларга азоб бериши мумкинлиги, лекин уларни енга олмаслигини Саидахоним ўз ҳаёти билан исботлаб берди. Бизнинг назаримизда, адибанинг ёрқин шахсияти, унинг асарларига муносив баҳо бериш адабиётшунослигимизнинг галдаги вазифаларидан бири. Бир ҳақиқатга ишонамиз — юракдан қилинган меҳнат, юракдан бахш этилган муҳаббат ерда қолмайди. Шу жиҳатдан ҳар иккала улуг ижодкоримизнинг маънавий жасоратларининг тарғиботи тарбия босқирлари, ўзликини англаш дарслари сифатида давом этади.

Қалбда қўрғошин-ла...

Бир қараганда, Ўзбекистон халқ шоираси, қатор мукофотлар соҳибаси Зулфия Исроилова XX асрнинг энг бахтиёр аёлларидан биридай кўринади. Буни шоиранинг ўзи ҳам шеърларида таъкидлайди: “Бахтли аёл, деса, ҳақли халойиқ...”, “Бахтим шул, ўзбекнинг Зулфиясиман”...

Аммо Зулфияхонимга бу бахт осмондан тушмади. Бу бахтга у бедори беором заҳматлари, ҳамиша виждони билан кўриқлаб юрган аёллик шайини, ҳар қандай давру давронлардан бегард ўтган покиза иймони, сочидаги оқ, кўнглидаги ҳижрондан қолган чандиқ эвазига келган вафо-садоқати билан эришган. Ҳатто Ҳамид Олимжондек ўз даврининг эътиборли шоири уни севиб қолгани ҳам тасодиф эмасдир. Тўғри, юлдузи юлдузига ярашди, дегани ҳам рост гап. Лекин Ҳамид Олимжондек ҳассос, иқбол қуёши порлаб турган шоир неча юзлаб қизлар аро Зулфияни танлади экан? Нега хануз қўшиқ қилиб қўйланаётган “Энг гуллаган ёшлик чоғимда, сен очилдинг кўнглим боғимда...”, дея ихориди дил қилди экан? Нега бирор эшик остонасида Зулфияни чорак соат кутса ҳам, у чиққач, ўзи “Соат неча бўлди”, деб сўраб, яна ўзи “Минг бўлди”, дея жавоб қилди экан? Яъни Зулфиясиз ўтган бир сонияни мингга тенглади экан? Чунки ёш Зулфия фақат чироилигина эмас, оқила ҳам эди. Боз устига, шоира, улкан мақсадли бир қиз эди. Ҳатто ўша қиз юраги қанча талпиниб турса-да, кўчаларда Ҳамид Олимжон билан ёнма-ён юришга хижолат бўларди. Ота-си, аксининг шайини ўйлаб, ўзини гап-сўзлардан сақлаб юрарди. Ҳамид Олимжонга ўзини фақат нигоҳлари билан кузатиб келишгагина изн берарди. Аммо кўсатган экан, Зулфия ана шу тарзда воқо бўлган бахтига тақдир ўқ отди: улар бор-йўли тўққиз йилгана жуфтликда умргузаронлик қилдилар. Ҳамид Олимжон автохалокатда вафот этди. Севган, суюнган инсонидан айрилиш ҳар қандай қучли кишини ҳам руҳан майиб этиши мумкин. Аммо Зулфия аллақачон шоира сифатида шакллана бошлаган эди. У ўзини уруш изтиробларини чекаётган, йўқотишлар, ҳижрон азоблари, оташларда ёнаётган аёлларни бир қисми деб биларди. Айнан ўша хижронли кунларда фақат ўзининг алами учун нола чекишга, ҳаёт майдонида чамқоқ урган дарахтдай гангиб қолишга ҳаққи йўқлигини, кучли бўлиб яшаш кераклигини, бошқаларга ҳам куч беришга бурчли



Шоира ўттиз йил Ўзбекистон хотин-қизлар ҳаётининг кўзгуси бўлган

“Саодат” журналига раҳбарлик қилди. Ўзбек аёлининг ютукларини, меҳнат ғалабаларини, оналик, аёллик саодатини журнал саҳифаларига нақшлаб, миллионлаб нусхада элимизга, қардош халқларга тақдим этишдек маънавий жабҳага бош бўлди. Тарих китобимизнинг “Ўзбек аёли” дея номланган саҳифасига шоиранинг қанча кўз нурлари, қалб кўрлари тўқилди экан... Зулфияхоним ўз устозларига шогирдлик бурчини аъло даражада бажаргани каби ёшларга устозлик макомини ҳам ҳавас қилар равишда адо этди. “Мен кетсам мунгаймас ўрним ҳеч қачон, бу боғлар бир боғлар бўлади ҳали...”, дея устозлик баҳосини ўзи берганида қанчалар ҳақ эди. Зулфияхоним бир шеърда “қалбда қўрғошин-ла юрганлар озми”, деган аламли ҳайқирик ишлатган. Ҳа, шоира қалбига ҳам ноҳақ қатагон қилинган акаси, бевақт ҳалок бўлган турмуш ўртоғи, замона зайилга қурбон бўлган қанчадан-қанча сафдошларининг алами бор. Бу алам қўрғошиндек оғир бўлса-да, дилни қўрғошиндай эзса-да, шоира жасорат, тоқат билан яшади. Унинг асарларидан ҳам ўша матонат буй кўрсатди...

Бош муҳаррир: Салим Дониёров

“Янги Ўзбекистон” газетаси учун масъул:
бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари

Бахтиёр Абдусатторов

Тахририятга келган қўлзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “KOLORPAK” МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Аxbорот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр индекси — 236. Бюрогига — 1563.
43135 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. Қўғоз бичими А2.
Баҳоиси келишилган нархда.“KOLORPAK” МЧЖ босмахонаси. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Элбек кўчаси, 8-уй.
Босмахона телефони: (71) 230-27-76Навбатчи муҳаррир: Лутфулла Сувонов
Мусаххих: Насиба Абдуллаева
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзил: 100029, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Ўза якуни — 22:35 Топширилди — 00:10

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Ўзлонлар: (0-371) 233-57-15 E-mail: yuz-gazetasi@mail.ru

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси